

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 07.03.1986, sp. zn. 8 Tz 7/86, ECLI:CZ:NS:1986:8.TZ.7.1986.1

Číslo: 24/1987

Právní věta: Porušenie povinnosti uvedenej v § 12 vyhl. č. 100/1975 Zb. o pravidlách cestnej premávky o dodržovaní primeranej, prípadne predpísanej rýchlosti spravidla nebude možné považovať za porušenie dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona, ak rýchlosť vozidla bola len o málo vyššia než je predpísaná, prípadne primeraná rýchlosť.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 07.03.1986

Spisová značka: 8 Tz 7/86

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava

Předpisy: 100/1975 Sb. § 12

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/II

II. Porušenie povinnosti uvedenej v § 12 vyhl. č. 100/1975 Zb. o pravidlách cestnej premávky o dodržovaní primeranej, prípadne predpísanej rýchlosti spravidla nebude možné považovať za porušenie dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona, ak rýchlosť vozidla bola len o málo vyššia než je predpísaná, prípadne primeraná rýchlosť.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR zo 7. 3. 1986 sp. zn. [8 Tz 7/86.](#))

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal minister spravodlivosti SSR, Najvyšší súd SSR zrušil rozsudok Obvodného súdu Bratislava 1 z 27. novembra 1984 sp. zn. 3 T 280/84 i rozsudok Mestského súdu v Bratislave z 19. júla 1985 sp. zn. 4 To 191/85 a Obvodného súdu Bratislava 1 prikázal, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Obvodného súdu Bratislava 1 z 27. novembra 1984 sp. zn. 3 T 280/84 bol uznaný obvinený A. V. uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že 10. júla 1984 o 10.15 hod. v Bratislave viedol osobné vozidlo ŠPZ BAN

78-84 po Kukučínovej ulici von z centra mesta, nevenoval sa vedeniu vozidla, nesledoval premávku pred vozidlom a neprispôbil rýchlosť vozidla dopravnej situácii, takže neskoro reagoval na chodca K. K., nar. 1896, ktorý prechádzal cez cestu zľava napravo v smere jazdy obvineného. Prednou časťou vozidla zrazil chodca a spôsobil mu zranenie, na ktoré postihnutý 11. júla 1984 v nemocnici zomrel.

Za to bol obvinenému podľa § 224 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roka nepodmienečne v prvej nápravno-výchovnej skupine. Súčasne bol obvinenému uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorová vozidlá na štyri roky.

Mestský súd, ktorý na základe odvolania obvineného vec prerokoval 19. júla 1985 pod sp. zn. 4 To 191/85, zrušil rozsudok obvodného súdu vo výroku o treste. Obvinenému uložil podľa § 224 ods. 2 Tr. zák. nový trest, a to trest odňatia slobody v trvaní jedného roka, pričom výkon trestu podmienečne odložil na skúšobnú dobu dvoch rokov. Súčasne obvinenému uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dva roky.

Proti rozsudku Mestského súdu v Bratislave podal sťažnosť pre porušenie zákona minister spravodlivosti SSR v prospech obvineného A. V. Uviedol, že súdy urobili chybu najmä v tom, že mechanicky hodnotili rýchlosť vozidla obvineného ako rýchlosť neprimeranú pomerom. Otázka primeranosti rýchlosti je otázkou, ktorú treba objasniť na základe odborných znalostí v príslušnom odbore, teda otázkou znaleckou. Znaleckú mienku nemôže súd nahradiť vlastnou, v danej otázke laickou mienkou. Preto odvolací súd nemohol o tejto otázke rozhodnúť bez toho, aby požiadal znalca z odboru automobilizmu, aby sa k tejto otázke vyjadril. Okrem toho sťažovateľ upozornil na to, že odvolací súd vychádzal z toho, že obvinený náležite nesledoval situáciu v cestnej premávke a zároveň neprispôbil rýchlosť ďalším okolnostiam, ktoré mohol predvídať, z čoho vyvodil záver, že obvinený porušil dôležitú povinnosť v zmysle § 224 ods. 2 Tr. zák.

Najvyšší súd SSR preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona v zmysle § 267 ods. 1 Tr. por. správnosť napadnutého rozsudku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že bol porušený zákon. Obvinený uviedol vo svojej výpovedi v prípravnom konaní, že pred nehodou viedol auto vo svojom jazdnom pruhu za nákladným vozidlom zn. Trambus s prívesom a za križovatkou nákladné motorové vozidlo predišiel a zaradil sa pred neho. Vtedy zbadal poškodeného, ktorý pomaly prechádzal kolmo cez vozovku od parkoviska autobusov. Poškodený mal zohnutú hlavu, vôbec sa nepozeral smerom k autu, ktoré viedol obvinený. Obvinený zachytil poškodeného pravou prednou časťou motorového vozidla asi 60 cm od chodníka. Mal zaradený tretí rýchlostný stupeň a išiel rýchlosťou asi 50 km/hod. Podľa obvineného príčinou dopravnej nehody bolo to, že chodec sa nepresvedčil, či je vozovka voľná, a tiež to, že mal zakrytý výhľad. Na hlavnom pojednávaní uviedol, že poškodeného zbadal za stredom vozovky. Nevedel uviesť ani odhadom, aká bola vzdialenosť medzi motorovým vozidlom a chodcom. Okamžite začal brzdiť, ale vozidlo neubrzdil, a tak došlo k zrazeniu motorového vozidla a chodca. Znovu opakoval, že jazdil rýchlosťou asi 50 km/hod.

Vo veci bol podaný znalecký posudok z odboru dopravy, z ktorého vyplýva, že tesne pred nehodou obvinený viedol motorové vozidlo rýchlosťou 60,8 - 65,7 km/hod., hoci povolená rýchlosť v mieste dopravnej nehody bola 60 km/hod. Tento znalecký posudok bol na hlavnom pojednávaní prečítaný a na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu doplnený výsluchom znalca, ktorý zotrval na písomne podanom posudku. Odvolací súd došiel k záveru, že obvinený jazdil nielen nedovolenou, ale aj neprimeranou rýchlosťou, pretože miesto dopravnej nehody sa nachádza pri zastávkach MHD.

Mestský súd ako súd odvolací vyvodil z vykonaného dokazovania záver, zhodný so súdom prvého stupňa, že obvinený porušil ustanovenia § 4 odst. 1 písm. b), § 12 ods. 1 vyhlášky č. 100/1975 Zb. tým, že náležite nesledoval situáciu v cestnej premávke a zároveň neprispôbil rýchlosť jazdy okolnostiam, ktoré mohol predvídať. Porušenie týchto povinností vodiča podľa názoru odvolacieho súdu treba hodnotiť ako porušenie dôležitej povinnosti v zmysle § 224 ods. 2 Tr. zák.

Otázkou bolo, či porušenie dopravných predpisov zo strany obvineného je len porušením bežnej povinnosti alebo či ide o porušenie dôležitej povinnosti vodiča uloženej mu podľa zákona. Jej kladné zodpovedanie by potom malo za následok právne posúdenie konania obvineného aj podľa § 224 ods. 2 Tr. zák. Nestačí však porušenie akejkoľvek povinnosti, aj keď sa táto týka ochrany života a zdravia ľudí. Musí ísť o povinnosť, ktorá je dôležitá, pričom za takúto povinnosť možno pokladať povinnosť, ktorej porušenie má za danej situácie spravidla za následok nebezpečenstvo pre ľudský život alebo zdravie, prípadne jej porušením môže ľahko dôjsť k takému následku. Porušenie takej povinnosti musí pre svoju závažnosť aj podstatne zvyšovať stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť v zmysle ustanovenia § 88 Tr. zák.

Názor oboch súdov však dôsledne nevychádza z aplikácie ustanovenia § 88 Tr. zák. Je nesporné, že obvinený porušil pravidlá cestnej premávky a formálne by mohlo ísť aj o porušenie dôležitej povinnosti vodiča. Pri skúmaní materiálnej stránky tejto právnej kvalifikácie však treba zvážiť aj okolnosť, že aj poškodený má pomerne značný podiel na vzniku dopravnej nehody, lebo prechádzal cez vozovku v čase, keď situácia nebola pre neho bezpečná a neprechádzal cez vozovku na mieste na to určenom.

Podľa § 42 ods. 7 vyhlášky č. 100/1975 Zb. smú chodci prechádzať vozovku mimo vyznačených priechodov iba s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel a tak, aby vodičov týchto vozidiel nedonútili zmeniť smer alebo rýchlosť jazdy. Podľa § 7 ods. 1 uvedenej vyhlášky aj chodec je účastníkom cestnej premávky, a preto i poškodený podľa § 2 ods. 2 uvedenej vyhlášky bol povinný správať sa disciplinovane, pozorne a ohľaduplne, neohrozovať bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, jej účastníkov ani seba alebo majetok. Poškodený zrejme vzhľadom na svoj vek (88 rokov) podľa uvedených pravidiel nekonal, a preto aj on nesie spoluvinu na nehode.

Obvodný i mestský súd urobil chybu aj v tom, že mechanicky hodnotili prekročenie povolenej rýchlosti ako rýchlosť neprimeranú pomerom.

Otázka primeranej rýchlosti je otázkou právnou, ktorú rieši súd spravidla na podklade znaleckého posudku, ktorým sa objasňujú skutkové okolnosti odbornej povahy (výpočet vzdialeností, výpočet brzdnej dráhy na typ vozidla, stav vozovky, účinnosť brzd atď.). Záver o tom, či rýchlosť vozidla so zreteľom na všetky tieto skutočnosti a dopravnú situáciu bola primeraná alebo nie, je však otázkou právnou, ktorú rieši súd. Treba poznamenať, že nevelké prekročenie rýchlosti, ktorá je primeraná pomerom, spravidla nebude možné hodnotiť ako porušenie dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona.